

O zmysluplnej výchove v rodine aj v škole

Je naša škola predĺženou rukou dobrej rodinnej výchovy? Zamyslime sa spoločne, čo od vzdelávacích inštitúcií chceme, čo od nich očakávame a čo im môžeme dať my sami. Východiskom i cieľom má byť mladý človek - študent. Programom by mohlo byť prehĺbenie mravných a duchovných hodnôt, naznačenie kde a ako nachádzať radosť zo života, čím zvýrazniť prácu na sebe i pre rozkvet obrodzujúcej sa spoločnosti.

Byť príkladom

Učíme sa od toho, koho milujeme – myšlienka mysliteľa napísaná rukou študenta. Neskoré odhalenie rodiča i učiteľa. Možno základ celého výchovného pôsobenia. Poznanie cez lásku, láska cez poznanie. Ak deti neveria rodičom a učiteľom, tí ich nemôžu vychovať. Pozitívny osobný príklad, rozvážna mravnosť a hlboká múdrosť, tvorivá odvaha a zmysluplná rozvaha majú charakterizovať obetavých rodičov a skutočných učiteľov. Nič nedáte svojim deťom, ak im nedáte sami seba. To rozhodne platí v rodine aj v škole. Charakter sa nerodí, ani sa nedá naučiť. O charakter sa zápasí, charakter sa rozvíja. Charakterom sa vychováva i vyučuje.

Pokiaľ sa bude v školách a v rodinách vyskytovať neobmedzené pokrytectvo, hrubá nespravodlivosť, surový nátlak, polopravdy, bezzásadovosť, necharakternosť a šíriaci sa chaos v každodenných ľudských i spoločenských hodnotách, budeme naďalej hazardovať s rozvojom intelektu i charakteru našich mladých ľudí. Nezabudnime, že životné postoje, ambície, hodnotenia a rozhodnutia odvodené z etických princípov majú vplyv nielen na morálne, ale aj pracovné a študijné výsledky. Primerane vysoké nároky, jasné normy, práva a povinnosti, spravodlivé hodnotenie spolu s ocenením svedomitej vytrvalej práce a tvorivých výsledkov v atmosfére láskavosti a zodpovednosti môžu viesť k rozvoju a prehĺbeniu každého ľudského charakteru.

Nevšímavosť a ľahostajnosť pedagógov i rodičov je zločin na mládeži aj celej spoločnosti. Je povinnosťou každého rodiča i učiteľa prispieť k prehĺbeniu poznania o zmysle ľudského života, vytvárať potrebu zmysluplne a čestne žiť, pestovať odvahu k charakternému konaniu, cieľavedome zveľaďovať cit aj rozum.

Škola a rodina

Každému to, čo mu patrí. A obom spoločne: tvorivú aktivitu i vytrvalú zodpovednosť. Pestovať telo i ducha. Zveľaďovať bohaté tradície rodiny, hodnoty vzdelania, kultúru národa, civilizáciu planéty. Zachovávať vieru, nádej i lásku. Podávať pomocnú ruku, vyžadovať osobný záujem. Vytvárať myšlienkový vzostup a prehľbovať morálne kvality. Zlúčiť výchovné možnosti rodiny a vzdelávacie úlohy školy. *„Reformovať výchovu detí, to neznamená iba zdokonaľovať didaktiku v škole, to znamená reformovať život nás dospelých; my sme pôda, z ktorej rastú nové generácie – veľmi záleží na nás, či budú lepšie a šťastnejšie“*(Hovory s TGM, K. Čapek).

Moderná škola i tradičná rodina sú založené na správne pochopených medziľudských vzťahoch. Rodičia a učelia potrebujú statočnejšie srdcia a ušľachtilejšie duše. Ostatné vyrastie ako rastlinka z dobrého semena. Pod spravodlivým slnkom, možno v búrke i v metelici, s každodenným východom pravdy i západom nespravodlivosti, ale vždy s istotou kruhu – spojením úžasnej prirodzenosti života so zázrakom intelektuálneho duchovna. Rodič, študent i učiteľ predsa nekráčajú proti sebe, ale spoluprácou mladosti a skúseností, túžby a schopností, neurčitosti a poznania idú svorne zo spoločným cieľom: aby v súlade autority a lásky sa stali z našich mladých ľudí, po dlhej etape školských rokov, spoľahliví rodičia a múdri učelia.

Dušan Jedinák